

9. Sundararaj GD, Mani K: Pattern of Contracture and Recovery Following Ishaemia in the Upper Limb. J Hand Surg, 10 B: 155-161, 1985

10. Volkmann, R: Die Ishaemischen Muskellähmungen

und Kontrakturen. Centrabl. F. Chir., 1881. Translated - Volkmann, R: Ishaemic Muscle Paralysis and Contractures. Clin Orthop 50:5-6, 1967

КЛИНИКА ЗА ТОКСИКОЛОГИЈА И УРГЕНТНА ИНТЕРНА МЕДИЦИНА, КЛИНИЧКИ ЦЕНТАР - СКОПЈЕ, МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ, УНИВЕРЗИТЕТ „СВ КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ - СКОПЈЕ

ЦРНА ВДОВИЦА ПАЈАЦИ ВО МАКЕДОНИЈА-ЛАТРОДЕКТИЗАМ И ТЕРАПИЈА (приказ на 3 случаи)

BLACK WIDOW SPIDERS IN MACEDONIA-LATRODECTISM AND THERAPY (report of 3 cases)

Ж. ПЕРЕСКА, Ц. БОЖИНОВСКА, Ц. НАУМОВСКИ, Л. ПЕТКОВСКА, Д. ПЕТРОВСКИ, А. БАБУЛОВСКА

Целта на трудот е да се прикажат три случаи на трое од отровот на најактивната црна вдовица (*Latrodectus mactans tredecimguttatus*) на територијата на Р. Македонија и развој на клиничка слика на латродектизам со различен интензитет и компликации. Кај пациентите веднаш се јави „таргет“ лезија. Во период од 1 час се разви хипертензивен миопатски синдром со болни грчеви, *facies latrodectismica*, автономно-вегетативни ефекти и животно-загрозувачка компликација: висока хипертензија (2 пациенти) и акутен белодробен токсичен едем (1 пациент). Во последниот случај, на Биолошкиот факултет во Скопје, е потврдено дека најактивниот предизвикувач е *Latrodectus mactans tredecimguttatus* и за прв пат потврдено негово присуство на нашиот териториј.

Терапијата опфаќа локална обработка на раната, антибиотична профилакса, симпоматска терапија, со најуспешање на Са-глуконатот како антидот. Индикациите за употреба на противотровот (непречистен хиперимун коњски серум) (САД) поради тежки алергиски реакции, се уште се предмет на спорови мислења, со се поголема заложба за негово употреба во ендемските региони (САД, Хрватска, Австралија).

Клучни зборови: црна вдовица, латродектизам, антидот

Summary

The aim of this paper was to present three cases of poisoning with Black Widow spider's venom (*Latrodectus mactans tredecimguttatus*) in the Republic of Macedonia and different intensity of clinical features of latrodectism and its complications. All patients developed "target" lesion. Within one hour they presented with hypertoxic myopathic syndrome with painful cramps, "facies latrodectismica", autonomic-vegetative effects and life-threatening complications: high hypertension (2 patients) and acute pulmonary toxic edema (1 patient). It was confirmed at the Faculty of Biology in Skopje that the incriminated spider in the third patient was *Latrodectus mactans tredecimguttatus* and that its presence was registered for the first time at this territory.

Treatment involves local wound care, tetanus prophylaxis, symptomatic therapy and abandoning Ca-glucuronate as an antidote. Because of severe allergic reaction, indications for *Latrodectus* antivenom administration (crude hyperimmune horse serum) (USA) are still controversial, with a strong effort for its use in endemic regions (USA, Croatia, Australia).

Key words: Black Widow spider, latrodectismus, antivenin

Отровните пајаци од родот *Latrodectus* (вдовица пајаци) се убиквитарни низ светот (С. Америка, јужна Европа, Австралија, Индија, Јапонија, јужна Африка). На територијата на република Македонија се среќава само еден вид - *Latrodectus mactans tredecimguttatus* (црна вдовица). Таа има цр-